

IZACI ILI NE IZACI

Teske kosovske prilike u poslednje vreme dodatno otežava pitanje registracije raseljenih Srba i drugog nealbanskog stanovništva, ali i onih koji su ostali na tom području. Za predstojeće lokalne izbore razlike u stavovima između političkih lidera kosovskih Srba, ali i političkih aktera na ostatku jugoslovenske političke scene, ni u kom slučaju ne mogu razrešiti dilemu običnih kosovskih građana koji su političke odluke (posebno one loše) najčešće osetili na svojim leđima.

Nebojsa Čović, šef Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, ocenjuje da oni koji Srbe i drugo nealbansko stanovništvo na Kosovu pozivaju na bojkot registracije rade protiv interesa države i naroda.

- Mnogi političari u Srbiji unose konfuziju dajući izjave i pozivajući kosovske Srbe da se ne registruju i da blokiraju određena mesta za registraciju za izbore na tom području. Slično je i sa izjavama u vezi sa ostalim problemima na Kosovu, gde se pojedini lideri prosto utrkuju u "ekskluzivnim izjavama", ne razmišljajući o tome koliko nacionalnu i državnu štetu nanose - kaže Čović, ne želeći da precizira na koga se to odnosi. - Znače oni na koga ja mislim, dodaje šef saveznog i republičkog Centra.

S druge strane, međunarodni zvaničnici ponavljaju da Srbi treba da izadju na predstojeće novembarske opšte izbore na Kosovu, naravno, ukoliko se prethodno budu registrovali, i tvrde da je budućnost kosovskih Srba i nealbana u njihovom uključivanju u proces formiranja novih demokratskih institucija u Pokrajini. Proteklih dana zabeleženo je nekoliko napada na Srbe u okolini Podujeva, ali i u drugim delovima Kosova. Dok jedni to tumače pritiskom na preostale Srbe na tom području i zaostrevanjem situacije pred izbore, drugi se oglašavaju saopštenjima za javnost u kojima "najostrije osudjuju etnički motivisane napade".

Pritom, međunarodna zajednica izbegava da preuzme najveći deo obaveza iz Rezolucije 1244 o Kosovu i obezbedi minimalne uslove za normalan život srpske i drugih nealbanskih zajednica, bezbednost i slobodu kretanja, početak procesa povratka raseljenih i proteranih, kao i otkrivanje sudbine nestalih lica. Doduse, ovih dana najavljuju se susreti nadležnih organa UNMika sa predstavnicima Udruženja porodica kidnapovanih i nestalih.

Uključivanjem u proces formiranja novih demokratskih institucija zajednica kosovskih Srba bi pokazala da ima i zeli svoju budućnost na Kosovu, smatraju međunarodni zvaničnici, napominjući da će to biti spor proces, ali da bi zajednica kosovskih Srba tako mogla da oblikuje način na koji će Kosovo biti organizovano i rukovodjeno.

REGISTRACIJA NE ZNACI I IZBORE

- Stav jugoslovenskog predsednika, savezne i republičke vlade, a samim tim i Koordinacionog centra je da se kosovski Srbi i ostalo nealbansko stanovništvo obavezno registruju. Obaveznost je zbog njih samih, jer na osnovu toga, između ostalog, možemo sakupiti dokumentaciju i olaksati traganje za nestalim licima. Registracija ne treba da se povezuje sa izlaskom na izbore, jer to ne znači i izlazak na izbore - kategoričan je Nebojsa Čović.

Iako je ostalo malo vremena do izbora, Čović izražava nadu da se položaj Srba i nealbanskog življa može značajno popraviti uz pomoć UNMika i međunarodne zajednice, ali samo uz sagledavanje realnosti na Kosovu. "SRJ i Srbija su načinile izvesne promene, ali bi to trebalo da učini i UNMik. Srbi nisu i ne smeju da budu građani drugog reda, a oni su u ovom trenutku upravo to", upozorava Čović i navodi da se proces etničkog čišćenja nealbana na Kosovu može zaustaviti samo partnerskim odnosom međunarodne zajednice i vlasti SRJ i Srbije.

Da je registracija potrebna i da je u interesu Srba smatraju i u Komesarijatu za izbeglice Srbije. "Ukoliko nećemo da izadjemo na izbore, bolje je to reći imenom i prezimenom: da, ja sam tu i postojim, ali ne želim na izbore", upozorila je Nataša Mandić, koordinator programa registracije lica raseljenih sa Kosova i Metohije, na jednoj od konferencija za novinare. Istakla je da je registracija od "velike važnosti za državu i za lični interes svakoga ko se registruje, jer će biti olaksano rešavanje većine njihovih problema u budućnosti".

Prema njenim rečima, jedan od najvećih problema je neinformisanost potencijalnih registranata o potrebnim dokumentima.

- Objavljeni spisak od 46 dokumenata koji su potrebni ne znači da se moraju sva posedovati. Ostavljen je širok dijapazon dokumenata koji se mogu koristiti za registraciju, a ponekad je, u zavisnosti od kriterijuma koji se dokazuju dovoljan samo jedan - rekla je Mandić. Kazala je da je u većini slučajeva dovoljna samo lična karta izdata na Kosovu, ali da se za mogu koristiti i pasosi, džacke i zdravstvene knjizice, indeksi, računi za struju i telefon, knjizice davaoca krvi, lovačka ili ribolovačka dozvola...

Prema informacijama međunarodnih zvaničnika na Kosovu, registracija stanovništva trebalo bi da traje do 8. septembra. Iako je jugoslovenska strana u više navrata tražila da na izborima učestvuju samo oni koji imaju državljanstvo SRJ, strani zvaničnici su odlučili da se biračko pravo stiče samo na osnovu prebivališta, a ne na osnovu državljanstva.

Raseljeni sa Kosova mogu da se registruju u registracionim centrima na području Srbije, dok oni koji su napustili Srbiju i Crnu Goru mogu preko poste da pošalju fotokopije dokumentacije u Glavni štab OEBS u Beču. Priložena dokumenta u Beču proveravaju odgovarajući stručnjaci i ako ne postoji nikakva sumnja u njihovu validnost, ljudi će direktno biti stavljeni na birački spisak. Postom će primiti glasacki listić i moći će i da glasaju.

Podaci republičkog Komesarijata za izbeglice kazuju da se najveći broj raseljenih sa Kosova nalazi u Beogradu, Kraljevu, Kragujevcu, Nisu, Smederevu, Krusevcu, Kursumliji, Vranju, Leskovcu, Prokuplju i Bujanovcu i da će u ovim gradovima do 9. septembra biti stalni timovi za registraciju. Prema njihovim procenama u Srbiji ima 200 hiljada raseljenih (dok prema zvaničnim podacima na Kosovu trenutno živi oko 120 hiljada Srba). Za sada je u Srbiji registrovano samo četiri hiljade ljudi sa biračkim pravom u Pokrajini, kazu u Komesarijatu.

KOMPROMIS SE MORA PRONACI

BEOGRAD 10. aug 2001 (FoNet) - Vladika rasko-prizrenski Artemije izjavio je da u nacelu podrzava inicijativu potpredsednika Vlade Srbije Zarka Koraca da se izvrši razmena srpskih i albanskih zatvorenika po principu "svi za sve". Vladika Artemije je rekao da je neophodno da zapocnu pregovori izmedju dve strane i da je u ovom momentu najvaznije da se utvrdi da li su srpski zatvorenici "zivi ili ne". "Pre svega treba utvrditi gde su naši kidnapovani, da li mogu da ih puste ili su svi pobijeni. Sigurno da se mora uciniti neki kompromis da bi se problem resio, ali najpre treba da krenu razgovori", rekao je vladika Artemije.

On je dodao da se trenutno nalazi u Grckoj i da nije upoznat sa detaljima Koraceve inicijative.

12. avgust 2001. godine Gracanica

Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije na svojoj redovnoj devetoj sednici odrzanoj 12. avgusta 2001. godine u konaku manastira Gracanica, raspravljalo je

O NEKIM AKTUELNIM BEZBEDNOSNIM I POLITICKIM PITANJIMA.

Posle svestrane diskusije Vece je usvojilo sledece

ZAKLJUCKE

1) Srpsko nacionalno vece pozdravlja odluku Vlade SR Jugoslavije i Vlade Republike Srbije o formiranju drzavnog Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju na celu sa potpredsednikom Vlade Srbije dr Nebojsom Covicem. SNV se nada da su formiranjem Koordinacionog centra stvoreni preduslovi da srpska zajednica organizovanije i sloznije deluje na stvaranju uslova za opstanak preostalih i povratak prognanih Srba, kao i na zastiti svojih nacionalnih i drzavnih interesa Srbije i SR Jugoslavije na Kosovu i Metohiji. Ucesnici sednice izrazili su uverenje da ce, polazeci od realnosti stanja i odnosa snaga na Kosovu i Metohiji, Koordinacioni centar naci put i nacine da obezbedi punu saradnju i poverenje medjunarodne zajednice da zajednickim angazovanjem okrenu tok kretanja procesa ka stvaranju bolje bezbednosti i normalnijih, ljudskih uslova zivljenja Srba na Kosovu i Metohiji.

2) Vece je konstatovalo da je posle izvesnog popustanja, BEZBEDNOST Srba ponovo ugrozena od strane albanskih ekstremnih separatista i terorista. Srbi i dalje nemaju pravo na slobodu kretanja van srpskih enklava bez pratnje KFOR-a ili UNMIK-policije. Ponovo su na udaru konvoji Srba koji se krecu prema centralnoj Srbiji i nazad. Jos uvek ima bombaskih napada na srpske kuce, a narocito u etnicki mesovitim sredinama kao sto su: Cernica, Vitina, Gornji Livoc, Paralovo, Gornja Brnjica, Orahovac, Lipljan, Lebane i dr. U poslednje vreme karakteristicna je pojava organizovane pljacke i otimanja stoke srpskim domacinstvima.

Svi ovi napadi na srpsku zajednicu od strane albanskih ekstremnih separatista, terorista, pljackasa i razbojnika su u funkciji proterivanja srpskog stanovnistva i destabilizacije stanja na ovom delu Balkana i sprecavanja da Srbi izadju na izbore novembra meseca. Zastita preostalih Srba od strane organa medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji i pored vidnih napora, jos uvek je nedovoljna. Zato Vece smatra da bi UNMIK mogao otvaranjem ispostava UNMIK policije sastavljene od policajaca Srba iz KPS-a i medjunarodnih policajaca, preventivno jako uticao na bezbednost u nekim, sada nedovoljno zasticenim srpskim sredinama kao sto su: Novo Brdo, Paralovo, deo srpskih sela u Kosovskoj Kamenici, Gornja i Donja Brnjica, Musnikovo, Gojbulja, Mala Banjska i dr. Isto tako, potrebno je da KFOR pruzi zastitu preko svojih punktova u nekim sada nezasticenim srpskim mestima.

3) Kao sto je poznato Srpsko nacionalno vece je krajem prosle godine na sednici ocenilo i javno ukazalo da je nuzno izvršiti popis stalnih stanovnika Srba Kosova i Metohije po Uredbi UNMIK-a i pravilima OEBS-a. Isto tako, Vece je pozitivno ocenilo pristanak nase vlade u Beogradu da se izvrši registracija srpskog stanovnistva Kosova i Metohije, jer je i to jedan pomak napred. Medjutim, Vece zali i izrazava nezadovoljstvo sto se vlade Republike Srbije i SR Jugoslavije nisu izborile ili prihvatile popis stalnih stanovnika Srba Kosova i Metohije, vec su prihvatile samo registraciju glasaca. Registracijom glasaca ne moze se dobiti prava slika stanja broja stanovnika, niti odnos koji ce biti baza za utvrdjivanje kljuca o ucescu u organima UNMIK-a.

Ali, nasa drzava i medjunarodna zajednica duzne su da znaju koliko Srba ima ovde i koliko je Srba prognano od strane albanskih ekstremnih separatista i terorista i koji sada, kao raseljena lica, privremeno zive van Kosova i Metohije.

Zato, SNV smatra da srpska zajednica ne treba da propusti ovu sansu koja se sada pruza, jer i registracija daje mogucnosti da se posle 30 godina dodje do priblizno tacnih zvanicnih podataka koliko je stvarno stanovnika Srba Kosova i Metohije. Time cemo prekinuti praksu isticanja lazni nezvanicno "zvanicnih" statistickih podataka koji pokazuju da Srba Kosova i Metohije nema vise od deset posto. Registracija je u interesu srpske zajednice i u interesu drzave Srbije i SR Jugoslavije. Agitovanja i hajka pojedinaca i grupa da sprece Srbe da prihvate registraciju u sustini je protiv samih Srba i protiv Drzave.

Vece apeluje na savezne i republicke organe vlasti u Beogradu da preko sredstava javnog informisanja upoznaju i pozovu raseljene Srbe sa Kosova i Metohije, kao i one Srbe koji ovde na Kosovu i Metohiji zive, da se registruju i time daju doprinos sopstvenom polozaju u ovom istorijskom momentu. Vece posebno apeluje na predsednika SR Jugoslavije dr. Vojislava Kostunicu da se neposredno preko elektronskih medija i stampe obrati i pozove sve kosovsko-metohijske Srbe da prihvate i obave registraciju. Sama registracija ne znaci i prihvatanje izlaska na izbore.

4) Sto se tice izlaska ili neizlaska na izbore, Vece ostaje pri ranijem stavu koji zahteva od organa medjunarodne zajednice da krenu ka otvaranju procesa povratka prognanih Srba na Kosovo i Metohiju, otvore proces rasvetljavanja i pronalazenja kidnapovanih i nestalih Srba, pojacaju bezbednost slobodnog zivljenja i slobodnog kretanja Srba, kao i da

se aksosom ili na neki drugi nacin Ustavni okvir uskladi sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti OUN.

O izlasku ili neizlasku na izbore, konacna odluka ce se doneti na nivou Drzave. Ta odluka treba da bude obavezujuca za sve. Ukoliko se odluci da se izadje na izbore, Vece smatra da srpska zajednica treba da na njima ucestvuje sa jedinstvenom listom.

5) Ucesnici sednice su u svojim diskusijama posebno ukazali na neke negativne pojave u srpskoj zajednici, koje su poslednjih meseci uzele maha. Pojedinci, u ime nekih grupacija, svojom retorikom i neodgovornim politickim izjavama izlaze iz okvira nase kosovsko-metohijske realnosti i vracaju nas unazad i podsecaju na vreme udruzenja "Bozur" iz Kosova Polja. To njihovo ponasanje i ucestale neodgovorne i neargumentovane izjave i prozivanje pojedinaca iz SNV, na zalost, nisu bez uticaja na formiranje politickog javnog mnjenja. Ovo stoga sto im neka sredstva javnog informisanja tezeci senzacionalizmu olako ustupaju prostor. Nisu imuni na takve izjave ni neki kadrovi iz vrha Drzave koji kreiraju politiku zemlje i odlucuju i o nasoj sudbini na Kosovu i Metohiji. Takvo ponasanje pojedinaca i njihove neodgovorne i neargumentovane izjave, svesno ili nesvesno, guraju srpsku zajednicu u sukob sa snagama medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji. Ono remeti jos uvek krhke odnose nase drzave sa medjunarodnom zajednicom i moze nasu zemlju ponovo odvesti u medjunarodnu izolaciju.

SNV ocekuje da ce vlade Srbije i SR Jugoslavije neposredno i preko Koordinacionog centra svojim pravim politickim procenama i realnim politickim potezima neutralisati i onemoguciti te, po srpsku zajednicu i nasu otadzbinu, stetne i retrogradne snage.

Ovo tesko vreme i slozene okolnosti, gde se preplicu i sukobljavaju razni interesi, politike i ideologije na Kosovu i Metohiji, i kada je ovaj deo drzavne teritorije van neposrednih ingerencija drzavnih organa Srbije i Jugoslavije, trazi od predstavnika srpske zajednice na Kosovu i Metohiji, od drzavnih organa i politickih stranaka zemlje dobre politicke procene, ispoljavanje politicke i drzavnicke mudrosti, toleranciju i opreznost kod davanja javnih politickih ocena i kvalifikacija, a posebno kod povlacenja poteza i preduzimanju konkretnih mera. Nije vreme za izrazavanje ratobornosti, davanje krupnih izjava i za izgovaranje ostrih reci, vec je vreme za pametnu i mudru politiku.

6) SNV Kosova i Metohije najostrije osudjuje napade na neke rukovodioce SNV-a od strane izvesnih politickih spekulanta i samozvanih rodoljuba u srpskoj zajednici Kosova i Metohije. Vece ocenjuje da njihovo destruktivno delovanje i ponasanje ima za cilj rusenje koncepcije i onih snaga u srpskoj nacionalnoj zajednici na Kosovu i Metohiji koje svojim angazovanjem iskreno rade da pomognu sopstvenoj nacionalnoj zajednici u sada realnim uslovima. A realnost je na Kosovu i Metohiji da srpska zajednica ne moze nista uraditi bez saradnje, dogovora i angazovanja organa medjunarodne zajedice. U tom cilju su Vlada Srbije i SR Jugoslavije formirale i Koordinacioni centar. Medjutim, ove destruktivne snage su protiv saradnje sa medjunarodnom zajednicom, a nesaradnja sa medjunarodnom zajednicom znaci dalje razbijenje i slabljenje srpske zajednice na Kosovu i Metohiji i udaljavanje organa Republike Srbije i SR Jugoslavije od Kosova i Metohije. Srpsko nacionalno vece izrazava nadu da srpski narod i drzavni organi Srbije i Jugoslavije nece to dopustiti.

12. avgust 2001. Srpsko nacionalno vece, GRACANICA Kosova i Metohije

Prema clanku iz Danasa Mirjane Vujovic

KRAJ MITSKOG SUKOBA

Plan za resavanje krize na Kosovu i Metohiji drzavna je tajna. Tako tvrde u kabinetu dr Nebojse Covica, potpredsednika Vlade Srbije i predsednika novoosnovanog Koordinacionog centra Jugoslavije i Srbije za Kosovo i Metohiju.

"Na planu je bio pecat i svi, cak i savezni i republicki ministri morali su da vrate kopije", kaze Oliver Ivanovic, clan Koordinacionog centra Jugoslavije i Srbije za Kosovo i Metohiju.

Na sednici, odrzanoj 2. septembra, obe vlade, savezne i republicke, "Plan je klasifikovan kao dravna tajna, zbog odredjenih elemenata", kaze Igor Jovicic, zamenik generalnog sekretara Vlade SR Jugoslavije, i dodaje da Savezna vlada ne mora doneti i u "Sluzbenom listu" Jugoslavije objaviti posebnu uredbu kojom se Plan svrstava medju drzavne tajne.

Zajednicki front

Za sto dana, koliko je ostalo do izbora na Kosovu i Metohiji, koji ce konacno zapecatiti sudbinu preostalih Srba i ostalog nealbanskog stanovnistva, Koordinacioni centar treba da ucini ono sto u protekle dve godine nisu uspeli ni civilna administracija UN, mirovne snage, ni jugoslovenske vlasti.

"Plan u sustini sadrzi ideju o podeli na entitete, koju je Covic prvi put izneo u maju. Ovo resenje bilo je, donekle, osporavano, ali cini mi se da je trenutno jedino moguće", kaze prof. dr Predrag Simic, spoljnopoliticki savetnik predsednika SR Jugoslavije. "Plan ce uskoro biti razradjen do detalja, ali u ovom trenutku najvaznije je da se uspostavi normalna komunikacija sa medjunarodnom zajednicom."

Plan predvidja tri faze, od kojih je prva, "uspostavljanje poverenja", mocda i najznacajnija. Osim toga, osnivanjem Koordinacionog centra objedinjene su sve srpske snage s Kosova, koje su cesto bile zavadjene usled potpuno suprotstavljenih stavova.

"Stvoren je zajednicki front, ali nesumnjivo je da su pred nama velika iskusenja, kao sto su predstojeci izbori koje ne mozemo zaustaviti", kaze Ivanovic, jedan od vodja Srba iz Kosovske Mitrovice.

Ima i nade da ce gotovo mitski sukob izmedju Gracanice i Kosovske Mitrovice biti prevazidjen, sada kad se s Koordinacionim centrom cine poslednji pokusaji da se Srbima obezbedi elementarna bezbednost i bar malo veca sloboda kretanja po Kosovu. Clan Koordinacionog centra postala je i Rada Trajkovic, clan Srpskog nacionalnog veca, najvise osporavana zbog prisustvovanja sednicama Privremenog administrativnog veca Kosova. Njeno clanstvo, prvi put, Kosovska Mitrovica nije kritikovala, bar ne javno. Da li bi Rada Trajkovic trebalo da napusti PAVK, pitanje je odluke

Koordinacionog centra i, pre svega, njegovog predsednika. S jedne strane, to bi za Srbe znacilo uskracivanje korisnih informacija i politicko samoiskljucivanje, sto Unmik ne bi blagonaklono docekao, a, s druge, najtvrdja politicka struja kosovskih Srba, koja jos ima nemali uticaj, mogla bi medju srpskim zivljem da stvori uverenje da ih je i Koordinacioni centar, odnosno Srbija i Jugoslavija ponovo izdala.

Niski start

Osnivanje Koordinacionog centra i imenovanje Covica Unmik je docekao, za svaki slucaj, pretnjom. Sef informativne sluzbe Unmika Sajmon Hejslok rece kako se nada da Plan ne predlaze kantonizaciju, podelu na entitete ili nesto slicno, sto nije u skladu s Rezolucijom 1244. Nikakvih rasprava koje imaju za cilj uspostavljanje paralelnih institucija na Kosovu nece biti, bar sto se tice Unmika, koji je spreman da "kontaktira s jednim ozbiljnim posrednikom" o svim pitanjima o kojima Unmik ima potrebu da raspravlja.

Medjutim, kakve su potrebe Unmika i koliko one imaju veze sa osnovnim zahtevima Srba, koje je medjunarodna zajednica preuzela na sebe usvajajuci Rezoluciju 1244, bilo je ocigledno prilikom donosenja sada vec Ustavnog okvira Kosova i Metohije. Tada Unmik nije pokazao razumevanja ni za jednu odredbu i amandman koji su srpski predstavnici predlagali, a mesta su nasli i najekstremniji albanski zahtevi.

"Hans Hakerup, kao iskusan diplomatski sluzbenak, ide linijom najmanjeg otpora. On pokusava da sledi sigurnu liniju i u nacelu ne zastupa ni albanske ni srpske interese vec institucije koje su mu dale mandat", kaze Simic uz napomenu da Unmik nema precizne instrukcije sta medjunarodna zajednica zapravo hoce na Kosovu i Metohiji i da postoji opasnost da logikom koju trenutno Hakerup primenjuje, a koja najvise odgovara Albancima, Savet bezbednosti u jednom trenutku, bez ikakvog pardona, verifikuje postojece stanje na Kosovu.

Dolivanje ulja

Neposredno pred prvu posetu Nebojse Covica, kao predsednika Koordinacionog centra, Unmik je doneo uredbu kojom se od srpskih politicara zahteva da najmanje 96 sati unapred najave svoj dolazak na Kosovo i Metohiju. Da je Unmik, odnosno Kfor koji neposredno izvrsava ovu i slicne naredbe na Kosovu svemocan, osetili su neki savetnici predsednika SR Jugoslavije i sam Nebojsa Covic. Na punktu kod sela Merdare (Gate 3) Covic je cekao i cekao, kao onomad patrijarh srpski gospodin Pavle, dok su vojnici Kfora proveravali njegova dokumenta. Jedino sto je Covic mogao naknadno da ucini bilo je da protestuje, uz napomenu da njemu ne treba nicija zastita u njegovoj zemlji.

Albanci su Koordinacionom centru i Covicu poslali svojevrstu "dobrodoslicu". Najpre je predsednik Demokratske partije Albanaca Hasim Taci ponovio stav da ce o buducnosti Kosova odlucivati samo oni koji na Kosovu zive i da ce se albanski narod, kao i do sada, boriti za nezavisno Kosovo. Potom je Albanska nacionalna armija (preziveo deo Sarske grupe Oslobojilacke vojske Preseva, Bujanovca i Medvedje) izresetala policijski punkt kod sela Muhovac. Dva policajca su ranjena, dvojica su poginula, a Covic je na trenutak izgubio strpljenje, rekavsi: "Necu vise da slusam o ljudskim pravima jer Albanci ne postuju ta prava. Kome se ne svidja ovde, siroko mu polje."

Iako su nove jugoslovenske vlasti pokazale volju da unaprede odnose sa Unmikom, nije mnogo toga postignuto.

Otvorena je kancelarija Unmika u Beogradu, ali na politickom nivou problemi se samo gomilaju.

Nedavno, 3. avgusta, Savezna vlada morala je dodatno da zaostri odnose sa Unmikom, odnosno da usvoji Informaciju o nelegitimnim pokusajima Unmika da preuzme padleznosti federalnih jedinica SRJ u oblasti osnovnog, srednjeg i visokog skolstva, sto je u suprotnosti s Rezolucijom 1244.

Medjutim, najstrasniji utisak na preostale Srbe na Kosovu, posebno na porodice otetih koji protestuju skoro mesec dana, ostavila je olako izgovorena Hakerupova tvrdnja da je vecina nestalih Srba verovatno ubijena.

Mnogo mudrosti i strpljenja trebace Covicu i ostalim clanovima Koordinacionog tima da, za pocetak, objasne Srbima s Kosova (i onim raseljenima) kako je neophodno da se registruju, sto ne znaci i izlazak na izbore. Valja Covicu da ispuni obecanja koja je dao Srbima kad je bio u Gracanici. A nece biti lako doci do Unmikovih baza podataka, pre svega o otetima.

"Nikad Srbima nije bilo teze na Kosovu", kaze Ivanovic.

I bice jos teze, posle izbora, ako drzava sada, za ovih sto dana, ne ucini sve sto moze.

Dok jos moze.

LIDIJA KUJUNDZIC

BACENA BOMBA NA KUCU SRBE JOVANOVICA

Albanski ekstremisti iz multietnickog sela Cernice u opštini Gnjilane su u nedelju bacili bombu na kucu Srbe Jovanovica, javili su SRNI radio amateri sa Kosova. Prema izvestajima, bomba je eksplodirala u dvoristu. U kuci su se u trenutku napada nalazili Srba Jovanovic, njegov sin, snaha i cetiri deteta. Povredjenih nema, a pricinjena je znacajna materijalna steta. U bombaskom napadu ekstremnih Albanaca pre nedelju dana u istom selu povredjen je bracni par Savic. Vojnici KFOR-a iz americkog kontigenta su u ovom selu pomjerali policijski cas na 17.00 casova i on traje do 5.00 casova ujutru.

NJIH SESNAEST

Predsednik Koordinacionog centra Jugoslavije i Srbije za Kosovo i Metohiju je Nebojsa Covic, a potpredsednici su Rasim Ljajic, savezni ministar za nacionalne manjine, Sandra Raskovic-Ivic, republicki komesar za izbeglice, Momcilo Trajkovic, predsednik Saveznog komiteta za Kosovo i Metohiju i Slobodan Samardzic, savetnik predsednika SRJ. Clanovi Koordinacionog centra su: Zoran Andjelkovic, generalni sekretar Socijalisticke partije Srbije, Marko Jaksic, potpredsednik Demokratske stranke Srbije, Oliver Ivanovic, Predrag Simic, savetnik predsednika SRJ, Rada Trajkovic, clan Srpskog nacionalnog veća i PAVK-a, Nebojsa Nikic, Svetislav Djurdjevic, Branislav Krstic, Milo Gligorijevic, Zoran Lutovac i Svetomir Stefanovic.

NOVA SRPSKA CRKVA U PREDGRADJU CIKAGA

Velika crkveno-narodna svecanost bice odrzana danas u Lensingu, jednom od delova Cikaga, gde su tamosnji vernici Srpske pravoslavne crkve podigli novi hram. Sagrađena isključivo prilozima vernika, Srba prve, druge, treće, četvrte i pete generacije, crkva je posvećena Svetom arhangelu Mihailu, a osetace je danas, u prisustvu mnogobrojnih uglednih gostiju iz Amerike i Srbije, Njegovo visokopreosvestenstvo mitropolit srednjozapadnoamericki gospodin Hristofor. Na svecanoj liturgiji i osvecenju hrama sasluživace i trojica episkopa SPC iz Amerike, Mitrofan istocnoamericki, Longin novogracanicki i Jovan zapadnoamerizki.

Nova srpska crkva u Cikagu - a Cikago je, posle Beograda, najverovatnije najvesi srpski grad jer u njemu i njegovoj okolini zivi, prema nekim procenama, izmedju 200 i 300 hiljada sto Srba, sto Amerikanaca srpskog porekla - nije prva pravoslavna crkva koju su Srbi posvetili svetom arhangelu Mihailu. Jer, u ovom gradu celicana, prvi hram posvecen ovom arhangelu podignut je jos 1927. godine u juznom Cikagu i u njemu su se Srbi okupljali vise od sedam decenija na sluzbama, krstenjima, svadbama, slavama. Sa zatvaranjem celicana, u kojima je najveći deo vernika Srpske pravoslavne crkve bio zaposlen, sve veci broj njih pocinje da se seli. Zbog toga je odluceno da se stari hram Arhangela Mihaila proda, a novi posvecen istom patronu sagrađi tamo gde su i vernici. Tako je 1986. godine kupljeno i imanje dvadesetak kilometara juzno od grada Cikaga, u Lensingu, gde je prvo podignut Srpski kulturni centar.

Stara srpska crkva u Cikagu prodana je tek 1998. godine pravoslavnim Etiopljanima, tako da je mogla da pocne izgradnja novog hrama, koji je upravo završen i danas ce biti osvecen.

Paroh nove srpske crkve u Cikagu otac Milos Vesin, koji u svojoj parohiji ima oko 700 porodica, kaze za "Politiku" da ovaj hram, sagrađjen po projektu arhitekta Radoslava Kovacevica iz Cikaga, nije kopija nijedne od postojećih crkava ili manastira, ali ima sve osobine srpsko-vizantijske arhitekture. Vernici su se postarali da svojim prilozima obezbede dovoljno novca da sve u novosagrađjenom hramu bude izuzetno: duborezni ikonostas od belog javora, ikone, polijelej, boguslužbeni sasudi i knjige, odezde za svestenoslužitelje, dve pozlacene kupole, zvona, sve je uradjeno u najboljim radionicama i zvonolivnicama poznatim u svetu.

Povodom zavrsetka novog srpskog pravoslavnog hrama i njegovog danasnjeg osvecenja, parohu Milosu Vesinu i Crkvenoj upravi stigle su mnogobrojne cestitke uglednih crkvenih i drzavnih licnosti, medju kojima su Njegova svetost patrijarh srpski gospodin Pavle, predsednik SAD Dzordz Bus, guverner drzave Illinois Dzordz Rajan, gradonacelnik Cikaga Ricard Dejli, sto pokazuje koliki je ugled srpske pravoslavne zajednice u ovom delu sveta.

M. Kuburovic

Sef civilne misije UN na Kosovu i Metohiji Hans Hekerup

SRBIMA JESTE TESKO

Neucescem na izborima Srbi bi ostali van provizorne samouprave. Glavni deo Rezolucije 1244 je davanje sustinske samouprave

TOKOM protekle dve godine zivot je za dosta ljudi na Kosovu vracen u normalu, mada shvatam da mnogi Srbi to ne osecaju. Kosovo je stabilno, a mnoge od sluzbi - sudovi, skole, bolnice, klinike, zeleznice, putevi, radio, TV, posta... rade.

Sef civilne misije UN na Kosovu, Hans Hekerup ovim recima, u intervjuu za "Novosti" ocenjuje trenutnu situaciju u pokrajini.

- Jasno je da kosovski Albanci, kao vecina snose odgovornost za stvaranje bezbednosti i prosperiteta za druge. Ali, nije dobro za druge, posebno za Srbe, da ostanu po strani. Vreme je da se ukljuce. Od sustinskog je znacaja da svi ucestvuju na izborima i u institucijama koje ce potom biti stvorene. Mislim da Vlada Jugoslavije to shvata i stoga traci od Srba sa Kosova da se ukljuce u proces registracije.

Srbi sa Kosova, kao i vlasti u Beogradu, zale se da se Rezolucija UN 1244 ne sprovodi i da vi imate mnogo vise sluha i razumevanja za albanske zahteve za nezavisnoscu?

- Naravno, 1244 se ne sprovodi u potpunosti. Njen glavni deo je davanje sustinske autonomije. O tome se upravo i radi na novembarskim izborima. A sto se pitanja predrasuda prema Srbima sa Kosova tice, to slucamo sa obe strane.

Albanci se cale da nismo odmakli daleko, Srbi da smo oticli predaleko. Istina je da su uslovi zivota Srba teski, da nema slobode kretanja, da nemaju odgovarajucu bezbednost, i da zbog tih teskoca pate i ekonomski. Potpuna primena 1244 je vrlo vazna. UNMIK i KFOR su preduzeli sve korake, poput pružanja bezbednosti, organizovanja izbora, obnavljanja kosovske ekonomije, uspostavljanja sudskog sistema, policijske sluzbe, i sve to po Rezoluciji 1244. Sustina Rezolucije je uspostavljanje autonomije, sto podrazumeva samoupravu. Ali, kako se to moze stvoriti bez ucesca kosovskih Srba? Dakle, ako je primena Rezolucije spora, to je zato sto svi nisu ukljuceni.

Potpuno je neistinито reci da imam vise razumevanja za teznje kosovskih Albanaca za nezavisnoscu. Jednostavno, nije u mom mandatu da po tom pitanju zauzimam stavove.

"KO JE U GROBNICAMA"

SRBI i njihovo rukovodstvo smatraju da ne postoje uslovi za odrzavanje opstih izbora na Kosovu. Sta ce se dogoditi ako Srbi ne izadju na izbore?

- Izbori su u dobar cas i neophodan su korak na putu stvaranja provizorne samouprave, koja je kamen temeljac Rezolucije 1244. Ukoliko Srbi izaberu da ne ucestvuju, nece biti u mogucnosti da igraju ulogu koju bi inace mogli da imaju. Jednostavno ce sebe ostaviti izvan sistema, izvan procesa i lisiti sebe bilo kakvog glasa u njihovim svakodnevnim poslovima.

Koji je Vas odgovor na pitanja očajnih porodica Srba koji tragaju za svojih 1.300 nestalih na Kosovu?

- Od svog prvog dana na Kosovu govorim da je pronalazanje nestalih glavni prioritet UNMIK. Kao što sam nedavno rekao, pitanje nestalih prevazilazi granice nacionalnih zajednica. Bol porodica nestalih je nešto što prelazi preko etničkih linija i nikoga ne stedi. Ono što je važno, jeste naci istinu. Identifikovane su mnoge grobnice. Jedinica UNMIK policije za nestala lica, iskopavace te grobnice. Ali, nama je potrebna i pomoć samih porodica. Što se tiče priča o sabirnim logorima, sve informacije koje imam potvrđuju da su one potpuno neosnovane.

"ENTITETI"

KAKVO je Vase mišljenje o ideji uspostavljanja entiteta na Kosovu?

- Nema mesta za paralelne strukture na Kosovu. To je apsolutno jasno i bilo kakve price te vrste su izvan delokruga Rezolucije 1244. Budućnost Kosova leži u integraciji, a ne u separaciji.

"PLATA"

ZA Vaseg prethodnika Bernara Kusnera se govorilo da je primao 50.000 maraka mesечно. Da li je Vasa plata manja?

- Kao pomoćnik generalnog sekretara UN primam platu prema standardima tog radnog mesta.

"DALEKO JE PRISTINA"

PROBLEM multietničke Kosovske Mitrovice često se pominje, ali nema ni reči o povratku Srba i drugog nealbanskog stanovništva u Pristinu i druge centre na Kosovu.

- Povratak raseljenih tokom konflikta je osnovno ljudsko pravo, koje je garantovano Rezolucijom 1244. Međutim, povratak se ne može dogoditi preko noći, on zahteva strpljenje, toleranciju i dobru volju svih zajednica. U Bosni je trebalo šest godina da to proradi. Nedavno smo nacinili detaljan plan koji pokazuje da situacija u mnogim oblastima nije idealna. Međutim, nešto je postignuto. Zajednički komitet za povratak usvojio je Okvir za povratak kosovskih Srba u januaru ove godine. Identifikovano je deset oblasti u kojima organizovani povratak kosovskih Srba može najbolje da se obavi. To treba da počne. Zasto ne u Pristinu? To će se dogoditi vremenom, ali sada treba da se koncentrisemo na oblasti u kojima su bezbednosni cinici manje komplikovani.

Vas zahtev da vlasti iz Beograda moraju da najave posetu Kosovu 96 sati unapred izazvao je oštre reakcije. Koji je Vas odgovor?

- Objasnili smo vlastima u Beogradu da je razlog za to naša briga za bezbednost. To su prosta administrativna pravila sa jednim ciljem: da se obezbedi adekvatna sigurnost posetiocima.

Imate li ista da porucite Srbima sa Kosova?

- Učesce, učesce, učesce.

D. S. - M. V.

Ima li živih među nestalim Srbima s Kosova i Metohije

KFOR I UNMIK ZNAJU ODGOVOR?

BEOGRAD - Potpredsednik Republičke vlade Zarko Korac nagovestio je pre nekoliko dana mogućnost da otići kosovski Srbi budu razmenjeni za albanske zatvorenike u Srbiji. Ova izjava izazvala je različita reagovanja, tim pre što je neopazeno prosao drugi deo Koraceve izjave: uz uslov da se prethodno utvrdi broj živih koji su nestali. Podsećamo da je u poslednje tri godine kidnapovano, ili nestalo 1.300 Srba s Kosova i Metohije.

- Ovo je dobra ponuda i korak ka rasvetljavanju sudbine nestalih. Međutim, mi nemamo saznanja o tome ko je živ, niti postoje spiskovi. Prihvatamo Koracev predlog kao polaznu osnovu za rasvetljavanje sudbine nestalih i smatramo da će, ukoliko su živi, što želimo, da se utvrdi tačan broj preživelih i potom obavi razmena - rekla je za "Glas" sekretar Udruženja kidnapovanih i nestalih Srba s Kosova i Metohije Olivera Budimir.

Šef Unmika Hans Hakerup izjavio je pre nekoliko dana da nema živih. Ovu tezu zastupaju i albanski političari. Ukoliko se, pak, dokaze da ima živih i da mnogi od njih zaista rade u rudniku, ili na izgradnji infrastrukture, predstavnici međunarodne zajednice i raznih humanitarnih organizacija, počev od Međunarodnog Crvenog krsta, koji se nalaze na Kosovu i Metohiji, morali bi da snose odgovornost.

Uostalom, najveći broj ubistava i kidnapovanja Srba dogodio se posle 12. juna 1998. godine, odnosno u vreme kada su brigu o bezbednosti stanovnika u južnoj srpskoj Pokrajini preuzeli Kfor i Unmik. Zato se s pravom smatra da se ključevi za rasvetljavanje sudbine nestalih i kidnapovanih nalaze u rukama Kfora, Unmika, ali i haskih istražitelja kojima je dostavljena dokumentacija o tome.

Neproverene informacije

- Imamo samo neproverene informacije o tome da se kidnapovani Srbi nalaze na više od 15 lokacija širom Kosova i Metohije. Od predstavnika Unmika tražili smo da to provere, ali ne bismo želeli da se otkriju lokacije jer će to biti kontraproduktivno, a Albanci će otežet brzo prebaciti na novu lokaciju - upozorava Olivera Budimir.

Ko stoji iza novoproglašene "Albanske nacionalne armije"

ISTI TERORISTI - NOVA FIRMA

BUJANOVAC - Albanski ekstremisti sa juga Srbije menjaju naziv svojih terorističkih organizacija ali čudno nikako. Ideje o svojoj "Velikoj Albaniji", koja bi se protezala čak do Nisa, i dalje snivaju grupe ostrascenih nastavljaajući oružane napade na pripadnike policije.

Ubistvo dvojice policajaca i ranjavanje još dvojice njihovih kolega u Muhovcu teroristi su iskoristili da dokazu da su ponovo iskopali ratne sekire ali i da obelodane još jednu organizaciju, "Albansku nacionalnu armiju" ("ANA"), koja je i preuzela odgovornost za napade na pripadnike MUP-a. Iako su se predstavnici albanskog političkog života ali i

nekadasnjeg vrha Oslobođilacke vojske Preseva, Medvedje i Bujanovca u medjuvremenu "zakleli" da su prvi put culi za ovakvu organizaciju, nacelnik Resora DB Srbije Goran Petrovic je tim povodom istakao da njegova sluzba ima informacije o novoj formaciji "Oslobodilacka vojska Istocno Kosovo, koja je nista drugo nego OVPMB".

"KUPOVANJE VREMENA"

POTVRDJENO je da se vecina pripadnika OVPMB prebacila na Kosovo, ali i da njene vodje na sve nacine pokusavaju da zadrze uticaj na podrucju Bujanovca, Preseva i Medvedje. To cine kroz novoformiranu "Oslobodilacku vojsku Istocno Kosovo, zatim kroz politicke organizacije, sa ometanjem postavljenja privremenih objekata multietnicke policije, a pokusavaju i da dobiju na vremenu cekajuci rasplet krize u Makedoniji i kraj izbora na Kosmetu.

Nova OV Istocno Kosovo, odnosno "Albanska nacionalna armija" regrutovala je teroriste nedavno rasformirane OVPMB, koji su panicno napustili jug Srbije koji dan pre zaposedanja sektora "B" Kopnene zone bezbednosti.

Osnovano se pretpostavlja da je samo jedan deo pripadnika OVPMB skinuo uniforme i sisao sa brda u presevska i bujanovacka sela. Mnogo veci broj njih otisnuo se na teritoriju Kosmeta gde se sada pojavljuju "presvućeni", kao clanovi "ANE".

Ratna opcija, koju zagovaraju clanovi "ANE", a donedavno pripadnici OVPMB, olicena je, kako se pretpostavlja, u liku Halija Selimija, predsednika Partije demokratskog ujedinjenja Albanaca (PDUJA), koja je pod kontrolom Hasima Tacija. Selimi je i do sada zagovarao secesiju dela juga Srbije, gledajuci na taj deo Srbije kao na "pokrajinu istocno Kosovo". Naravno, u okviru "republike Kosovo".

"SAMO DRUGO IME"

U direktnoj vezi s njim su bili komandanti OVPMB Nuredin Ibisi - komandant Leka, Fadilj Suljevic, Sefket Hasani, Muhamed Dzemailji, Ramadan Sulejmani, Bedzet Mehmeti, Adem Bajrami - komandant Biljalj i Robert Ceku, brat Agima Cekua.

Na drugoj strani su bili Sefket Musliju, Junuz Musliju, Bakim Bajrami i ekipa pod komandom dvojice Muslijua, koji su, ako ne pod kontrolom, onda sigurno bili u dobroj komunikaciji sa Rizom Halimijem.

Na jugu Srbije figurirala je i jedna slobodna, nepredvidljiva formacija sastavljena od vise jedinica kojima su komandovali Ljirim Jakupi, Sulejman Basri, Serif Junuzi i pokojni Rizvan Cazimi - komandant Lesi.

Ova militantna struja, kako se veruje, sada je okosnica "ANE", a "povampirenje" nekadasih pripadnika OVPMB najavljuje nove teroristicke napade na jugu Srbije.

M. RISTOVIC

"JOS JEDAN TRIK"

GOTOVO u isto vreme kada je obelodanjena "ANA", politicki predstavnici Albanaca sa juga Srbije najavili su formiranje nacionalne skupstine Albanaca iz presevske doline. Ta grupacija, tvrde, delovala bi kao "legitimni nastavak politickog procesa resavanja krize", u tom delu Srbije.

"Nacionalna skupstina Albanaca, racuna na sve odbornike iz opstina Presevo, Bujanovac i Medvedja, koji su izabrani na proslogodisnjim lokalnim izborima, kao i na izvestan broj odbornika izabranih 1996. godine.

Izvori bliski Albancima s juga Srbije tvrde da je u ovom trenutku potrebno postici konsenzus medju samim politickim predstavnicima Albanaca kako bi se svi stavili pod "jedan kisobran".

- Ovakav vid aktivnosti nekih albanskih politickih faktora samo bi otezao dalju izgradnju multietnickog drustva i nikako ne bi mogao da se protumaci kao mera poverenja u savezne i republicke organe - navodi se u saopštenju Koordinacionog tela za jug Srbije. - Takva politicka aktivnost bila bi u redu ukoliko je u pitanju formiranje koalicije albanskih politickih partija, ali bi onda trebalo naglasiti da je rec o koaliciji dveju albanskih politickih partija sa juga Srbije, a ne o posebnom organu cije formiranje u ovom trenutku predstavlja korak unazad i ne vodi nikakvom resenju problema.

Zecirja upozorio na objedinjavanje Albanaca na Balkanu

OSTANAK KOSMETA U SRBIJI - ILUZIJA

JAGODINA 11. Aug 2001 (Beta) - Predsednik PDUJA na jugu Srbije Zecirja Fazliu, upozorio je da ce buduca Albanska nacionalna skupstina, ukoliko vlast u Beogradu bude "gluva" prema njenim zahtevima, nastojati da se podrucje juga Srbije, gde zive Albanci, mimim putem pripoji Kosovu.

Zecirja je na TV "Palma plus" rekao da ce najavljena skupstina Albanaca imati za cilj da resi "vitalne probleme" na podrucju opstina Presevo, Bujanovac i Medvedja. Zecirja je rekao da je doslo vreme "resavanja velikog albanskog pitanja svuda gde oni zive na Balkanu" i u tom kontekstu rekao da je "iluzorno ocekivati da ce Kosovo i dalje ostati u okviru Srbije".

On je upozorio da ce Albanci na jugu Srbije, Kosovu i Makedoniji ili uzivati sva prava ravnopravnog naroda u drzavama u kojima zive ili ce biti primorani na objedinjavanje "etnickog prostora".

Rada Trajkovic: Podela na entitete najbolje resenje

NISAM ZA NEZAVISNOST KOSMETA

BEOGRAD 11. aug 2001 (FoNet) - "Nisam za nezavisnost Kosova. Nikad se nisam zalagala za takvu opciju, niti imam nameru da tako postupim u buducnosti, izjavila je za Rada Trajkovic, clan Privremenog administrativnog veca Kosova.

Trajkovic je ovu izjavu dala kako bi razjasnila svoj stav kada je rekla da "Beograd mora da redefinisе politiku prema Kosovu i prihvati realnost da kosovski Albanci "ni po koju cenu ne zele da zive u drzavi Srbiji." "Moja namera nije bila da zvanicnom Beogradu porucim da je najbolje prihvatiti teznje Albanaca.

Samo sam pokusala da razjasnim kakvo je realno stanje sto se tice stava kosovskih Albanaca, a ne da ga podrzavam," rekla je Trajkovic. Ona je rekla da je sustina njene izjave da stav Albanaca o nezavisnosti juzne srpske pokrajine "postoji i predstavlja realnost sa kojom se srpska strana ozbiljno mora pozabaviti prilikom trazjenja resenja za status Kosova." "Kao clan PAVK-a i dalje ostajem ccvrsto opredeljena da je najbolje da se izvrsi podela na entitete," naglasila je Trajkovic

"Medjunarodna grupa za krize" upozorila

OPASNOST OD OBNOVE DEJSTAVA NA JUGU SRBIJE

BRISEL 11. aug 2001 (Tanjug-agencije) - Nevladina organizacija za proucavanje i sprecavanje potencijalnih konflikata "Medjunarodna grupa za krize" upozorila je u subotu da bi albanski naoruzani ekstremisti mogli da nastave dejstva na podrucju Preseva na jugu Srbije, prenosi agencija Itar-Tas.

Grupa, na cijem celu se nalazi bivsi predsednik Finske Marti Ahtisari, u saopstenju istice da bi jugoslovenske snage bezbednosti, koje su usle u zonu bezbednosti pre nekoliko meseci, i Kfor trebalo da budu spremne za izbijanje novog talasa nasilja u dolini Preseva. Takav zakljucak "Medjunarodna grupa za krize" donela je zbog ubistva dva srpska policajca 3. avgusta u selu Muhovac kod Bujanovca, kao i na osnovu izvestaja o stvaranju nove ekstremisticke albanske naoruzane grupe koja sebe naziva "Oslobodilacka armija istocnog Kosova".

- Mirovni proces za dolinu Preseva tek je poceo. Stotine nekadasnjih (albanskih) militarista ne zure da se vrate mirnom zivotu, a dramaticni razvoj situacije u Makedoniji ima negativan uticaj - ocenjuje se u saopstenju nevladine medjunarodne grupe za resavanje kriza.

Novi talas albanskog nasilja nad Srbima na Kosovu i Metohiji

"MIROTVORCI" NE VIDE ZRTVE

BEOGRAD 09. aug 2001 - Kako se blizi 1. septembar, dan najavljenog pocetka povratka manje grupe Srba na Kosovo, Albanci pojacavaju nasilje. Na udaru su Srbi koji zive u enklavama, posebno onim u Kosovskom Pomoravlju.

Jedan od razloga je sto se ovaj deo juzne srpske pokrajine granici s optinama Bujanovac i Presevo iz kojih su, po povratku pripadnika VJ i srpske policije u kopnenu zonu bezbednosti, prebegli nekadasnji pripadnici "OVPBM". Drugi razlog je sto su Srbi malobrojni u naseljima u kojima su se dogodili napadi, a pripadnici Kfora ih nedovoljno cuvaju. Najnoviji talas nasilja dovodi se i u vezu sa predstojecim izborima, zakazanim za 17. novembar. Srbi svoje ucesce uslovljavaju stvaranjem uslova za bezbedan zivot, slobodno kretanje, povratak prognanih i rasvetljavanje sudbine nestalih.

Najnoviji napadi uneli su dodatno uznemirenje medju Srbe koji zive u enklavama i boje se da bi na jesen Albanci mogli da pojacaju svoje teroristicke aktivnosti.

Zamenik sefa Unmika na Kosmetu o otetim Srbima

BICE OBJAVLJEN SPISAK ZIVIH

PRISTINA 09. aug 2001 (Beta) - Prvi zamenik sefa Unmika Geri Metjuz izrazio je nadu da ce sudbina svih nestalih osoba uskoro biti obelodanjena i dodao da su zvanicnici Unmika od Haskog tribunala zatrazili punu saradnju po ovom pitanju.

Metjuz je na sastanku clanova mesovite radne grupe za nestala lica na Kosmetu u Pristini ocenio "neozbiljnim" predlog potpredsednika Vlade Srbije Zarka Koraca o razmeni nestalih lica i albanskih zatvorenika u zatvorima u Srbiji, po principu "svi za sve".

Sef jugoslovenske radne grupe advokat Vladimir Bozovic je u cetvrtak na sastanku rekao da razmena Albanaca koji se nalaze u zatvorima u Srbiji za kidnapovane Srbe nije zvanicni stav Savezne i Republicke vlade, vec licno misljenje gospodina Koraca. Prvi zamenik Hansa Hakerupa je jos rekao da ce uskoro biti razreseni svi sporovi na relaciji Jugoslovenskog komiteta za Kosmet i Unmika, nastali oko zatvaranja prostorija Komiteta u Gracanici.

Postignut samo sporazum o finansiranju skola na Kosmetu

UNMIK NE PREUZIMA SRPSKE SKOLE

BEOGRAD 09. Aug 2001 - Ne postoji nikakav zvanicni akt o preuzimanju srpskih skola na Kosovu i Metohiji od strane Unmika, potvrdila je u cetvrtak "Glasu" clan SNV Rada Trajkovic. Ova vest izazvala je uznemirenje medju tamosnjim stanovnistvom. Rec je, medjutim, o nesporazumu koji je razjasnila Zorica Velic, koordinator za prosvetu za srpsku zajednicu pri Unmikovoj kancelariji u Pristini, sa sedistem u Gracanici.

- Postignut je samo sporazum o finansiranju. Nije, dakle, bilo ni reci preuzimanju skolstva od strane Unmika. Sto se mog angazovanja tice, nisam, niti cu potpisati bilo kakav akt koji moze da nanese stetu srpskom narodu i obrazovanju dece. Oni koji su proturili tu vest su licemer i nalaze se na deviznom platnom spisku. Sprema sam da onog trenutka kada donesu papir na kome ispod sporazuma o preuzimanju skola stoji moje ime, podnesem ostavku - kaze Veliceva.

Trajkovicewa, a potom i Veliceva, kazu da vesti koje kolaju o tome po Gracanici i prenose se dalje, unose konfuziju i nanose stetu pre svega deci.

Devize

U skladu sa Rezolucijom SB UN 1244 Unmik finansira skolstvo na Kosovu i Metohiji. Rec je o obavezi Unmika da daje sredstva za materijalne troskove u zavisnosti od broja ucenika.

Ovogodisnja najezda Siptara na Crnogorsko primorje nije samo turisticka

KUPUJU PLACEVE I KUCE

09. Aug 2001 - Crnogorci koji zive od morskog turizma ovih dana imaju puno razloga da zadovoljno trljaju ruke, jer je sezona na vrhuncu, a gosti dolaze li dolaze. Medjutim, tako bas nije bilo na pocetku sezone. Oseka turista osecala se sve do polovine jula iz bezbroj razloga - zbog besparice, politickih (ne)prilika, upisa, ispita ili odlaska na neka druga mora, u Grcku, Tursku ili Bugarsku...

Najezda je zapocela tek oko 20. jula u svim mestima osim u Ulcinju i Budvi, koji su popunili i gotovo prepunili svoje kapacitete i pre nego sto su se turisti iz Srbije odlucili da pohrle u Crnu Goru.

Za onog ko se godinama tamo odmara, ovo leto, koje jos traje, samo je na izgled isto kao prethodna letovanja. More se, naravno, nije promenilo, ako se izuzme cinjenica da je ribe sve manje zbog nehumanog nacina "ribarenja", jer su savremene koce i dinamitasi poprilično umesali prste u "ciscenje" morskih dubina. Od proste godine nisu se mnogo izmenila ni oblicja gradova, hvala bogu

ni priroda, cak ni cene, bar je takav utisak stekao reporter "Glasa" koji godinama "sparta" jadranskom obalom koja pripada Crnoj Gori. Pa da li se onda nesto uopste promenilo? Jeste. Atmosfera, pre svega.

Kud god se okrenes, na pijaci, u prodavnici, u razgovoru sa lokalnim stanovnistvom uocava se oprez, stisavanje emocija na temu "cojstva i junastva", odvajanja, "anti-srbovanja", "srbovanja" - ili zaziranje od isticanja crnogorstva u prvi plan iz koga lako moze da se zakljuci kako su amebe na ove prostore stigle mnogo kasnije od ljudi.

Uzavrelih emocija ima svakako i dalje, narocito medju mladima, ali veliko je pitanje koliko su starije i sredovecne generacije zadrzale bivse "tvrde" pozicije na temu separatisanja i isticanja "Milove vlasti" u prvi plan kao jedne i jedine alternative vezane za opstanak crnogorske drzave. Od ovog utiska ogradjujemo se, naravno, konstatacijom da je rec samo o licnom osecaju zasnovanom na mnogim primerima u kojima su nekada vrlo iskljucivi sagovornici, koji su sve svoje stavove prethodnih godina prozimali isticanjem crnogorstva i samo crnogorstva - iznenada okrenuli curak.

I ne retko se sada iz njihovih usta, posle obaveznog uzdaha, moce ccuti recenica "eto, mi Srbi smo zaista prokleti narod..." pri cemu je akcenat bio vise na reci "Srbi" i odrednici pripadanja, nego na konstataciji zbog cega su Srbi takvi kakvi jesu...

Novost ovog leta je svakako i sve masovnije postovanje propisa koji se odnose na brzu voznju, jer su kazne zaista drakonske - prekrasaj od samo desetak kilometara brze voznje od one koju pokazuje znak ne znaci samo udarac po dzepu, vec i oduzimanje dozvole bez ikakvog pardona. A, ko se dosta vozio crnogorskom magistralom, mogao je da primeti i automobile koji su privlacili paznju svojim novim registarskim tablicama na kojima je prvo isticana godina registracije, zatim su sledila tri broja, pa oznaka KS (Kosovo) i jos jednom tri broja. Reka takvih automobila hrlila je ka svom odredistu, Ulcinju. Kako neko uopste moce da zna gde ide nepoznati putnik-namernik?

Prva asocijacija je registarska tablica, a drugi razlog za sigurnost u pogadjanje na temu "kuda putuju osobe "iks ipsilon"... nadovezuje se na nezvanicni podatak da je vec oko 15. jula u Ulcinju bilo vise od 20.000 Siptara-turista sa Kosova, a desetak dana kasnije i svih 30.000. A nije ih bilo u njihovom (bivsem) odmaralistu u Prncju ni ove, kao i nekoliko prethodnih godina...

Ta informacija o broju Siptara koji letuju u Ulcinju nekim slucajem se poklopila sa njihovim velikim interesovanjem za kupovinu placeva ili kuca "vikendasa" iz Beograda, Novog Sada i drugih gradova iz Srbije, narocito na potezu od Ulcinja do Sutomora, cega nije bilo prethodnih godina. Ali slicne teznje ispoljavali su i sami mestani, koji su pre dve-tri decenije prodavali placeve malte ne istim ljudima kod kojih se sada raspituju da li su njihova imanja na prodaju.

U jednom malom naselju izmedju Bara i Ulcinja, na primer, vlasnici kuca na samoj obali mora bili su pocetkom jula obasuti neverovatnom paznjom potencijalnih kupaca koji su se raspitivali da li su placevi vlasnika iz Srbije na prodaju i po kojoj ceni. Nije bilo dana da ne dodje nekoliko Siptara ili mestana koji su se obogatili mahom gastarbajterskim radom u belom svetu - sa pitanjem da li je "plac na prodaju i koliko gazda trazi za njega".

- Nemas ti te pare, koliko moj plac vredni, odgovorio je na slicno pitanje jedan sredovecni vikendas iz Beograda.

- Nista se ti ne brini za pare, imam ja para koliko hoces, samo ti kazni cenu - odgovorio je mladici, po cijem govoru se moglo zakljuciti da je Siptar.

- Trazim 300.000 maraka - odgovorio je Beogradjanin.

- Pa i nije neka previsoka cena koju ne bih mogao da platim - rece mirno potencijalni kupac.

Slicnih dijaloga bilo je dosta, a da pregovori nisu bili jalovi, dokaz je cinjenica da je samo u prvoj polovini jula u minijaturnom vikendaskom naselju blizu Bara dve kuce promenilo vlasnike, starosedeoce...

O. Nikolic

U selima Donja Stubla i Goden

KFOR ZAPLENIO SKRIVENO ORUZJE

Pristina, 11. avgusta (Tanjug-agencije) Americki vojnici iz sastava Kfora zaplenili su vecu kolicinu oruzja i uhapsili 17 osoba tokom osmocasovne operacije pretresa na Kosovu, saopstili su danas americke snage u sastavu Kfora.

Skladište oruzja pronađeno je juče tokom pretresa kuca, ambara i supa u selima Donja Stubla i Goden, blizu granice sa Makedonijom, navodi se u saopštenju americkih snaga.

Medju zaplenjenim oruzjem je 20 automatskih pusaka, 2.000 pakovanja municije za rucno naoruzanje, cizme, uniforme i drugi materijal.

"Nasi vojnici ce pretesti svaki delic Kosova kako bi sprecili povratak nasilja i haosa", izjavio je major Rendi Martin, portparol americkih snaga.

Kosovo se smatra glavnim putem za snabdevanje albanskih ekstremista u Makedoniji, podseca americka agencija AP.

Pred predstojece izbore na Kosovu i Metohiji

SUSRET EVERTSA SA LIDERIMA ALBANACA

Pristina, 11. avgusta (Beta) Sef Misije OEBS-a na Kosovu Dan Everts zatražio je od lidera najuticajnijih strana kosovskih Albanaca da uticu na sunarodnike u Pokrajini da provere da li su evidentirani u centrima za registraciju, pred najavljene novembarske izbore za Skupstinu Kosova.

Everts je o tome razgovarao sa trojicom politickih lidera Albanaca Ibrahim Rugovom, Hasimom Tacijem i Ramusom Haradinajem. Ambasador Everts je rekao da je za predstojece opste izbore na Kosovu potrebno da sto vise ljudi obidje registracione centre i da se neupisani gradjani evidentiraju.

Poziv Evertsa se posebno odnosi na generaciju gradjana na Kosovu koji su od proslogodisnjih lokalnih izbora napunili 18 godina i na ostale zitelje Pokrajine koji su se u nju vratili tokom proteklih godinu dana.

Prema evidenciji OEBS-a, na Kosovu je u proteklih sedam dana tri hiljade novoupisanih gradjana sa pravom glasa. Dopuna birackih spiskova trajace do 8. septembra.

Povratak Srba u sela oko Pristine planiran za septembar

ALBANCI OBECALI BEZBEDNOST

BEOGRAD - Veliki broj Srba proteranih pre dve godine s Kosmeta, koji su smesteni po prihvatnim centrima sirom Srbije, izrazili su zelju da se vrata u juznu srpsku Pokrajinu. Mnogi od njih spremni su da prihvate povratak i u mesta u kojima ranije nisu ziveli. Uslov je da im predstavnici medjunarodne zajednice, u cijem su prisustvu Albanci izvršili progon Srba, etnicko ciscenje, ubijanja, pljacku imovine i zaposedanje kuca i stanova, garantuju bezbednost.

Unmik, UNHCR i Kfor vec su odredili deset lokacija namenjenih povratku Srba koje se, iz bezbednosnih razloga, cuvaju u tajnosti.

Predstavnik UNHCR-a na Kosmetu Kris Novicki razgovarao je prosle sedmice sa 20 uticajnih Albanaca iz severnog dela Pristine o stvaranju uslova za povratak Srba u nekoliko tamosnjih sela. Novicki je dobio obećanje "da ubuduce nece biti nasilnog useljavanja u srpske kuce i pljackanja njihove imovine", te da ce uciniti sve da se Srbi osecaju bezbedno.

Unmik i Kfor su, inace, planirali da od 1. septembra pocne povratak prognanih Srba u sela pristinske opstine Lebane, Devet Jugovica i Gornja i Donja Brnjica. Posto su njihove kuce unistene, medjunarodna zajednica je planirala da za adaptaciju unistenih, i gradnju domova za 350 srpskih porodica ulozi oko 800 hiljada maraka.

Mada naizgled velika, suma je u poredjenju sa onom koja je ulozena za izgradnju i obnovu Kosmeta u poslednje dve godine skromna. Od juna 1999. do kraja 2000. medjunarodna zajednica ulozila je dve milijarde maraka. Ovaj novac utrosen je za obnovu industrijskih objekata, infrastrukture, skola, zdravstvenih ustanova, telefonskih centrala...U istom periodu obnovljeno je i 28 hiljada kuca za najugrozenije albanske porodice. Ove godine je za obnovu jos 10 hiljada kuca planirano 189 miliona maraka, od cega je vec obezbedjeno 136 miliona.

Kreditiranje Albanaca

Sve albanske porodice koje su zatražile kredit za obnovu svojih i izgradnju novih kuca, dobile su novac koji su, kako saznajemo, izmedju ostalog, delom iskoristili i za kupovinu stanova od Srba. Naravno, ispod realne cene. U Pristini, primera radi, u srpskim stanovima zivi vise od 2000 nekadasnjih pripadnika "OVK". Oni su tokom juna, jula i avgusta upadali u srpske stanove pod punim naoruzanjem i resenjima komande "OVK" da je to sada njihovo vlasnistvo, izbacivali prave vlasnike, ili ih ubijali.

Reporter "Politike" u glavnom gradu Kosova i Metohije

SVI PUTEVI VODE U ALBANIJU

Pristina, avgusta Od proleto, vojnici Kfora za usamljene Srbe, koji su ostali u svojim stanovima u razlicitim delovima Pristine, organizuju "izlete": posete jednoj zgradi koja je u ovom gradu jedinstvena po tome sto je "oaza": u njoj zivi czak 130 Srba. Britanski vojnici su oko tog solitera postavili cetiri punkta. Zasticena je vrecama sa peskom, a strazari nocu koriste reflektore.

Boravak srpskih novinara koji su u posetu glavnom gradu Kosmeta stigli u organizaciji Kfora, podudario se sa "izletom" 76-godisnje Olge Blagojevic, ciji je stan odavde inace udaljen samo 200 metara!

- Sine, dve godine iz stana nisam uopste izlazila. Umalo da poludim. Pomisljala sam i na ono najgore, da skocim sa sprata. Cesto su mi lupali na vrata, uslovljavali, davali rokove da se iselim, ali ziva dusa izdrzi i ono sto u normalnim prilikama covek ne bi mogao ni da pomisli. U mojoj zgradi je pored Albanaca bilo i deset srpskih stanova. Srbi su, kao i clanovi moje porodice, otisli u centralnu Srbiju i u Crnu Goru. Ja nisam htela. Ovo je moje i nisam nikome kriva.

Njen ispisnik Jordan Markovic, sokoleci je da izdrzi, veli:

- Kad nedeljom i o praznicima cujemo zvono sa crkve Svetog Nikole poverujemo da nismo zaboravljeni. I dok ih god budemo slusali nadacemo se u ostanak i povratak Srba u Pristinu.

Ispred zgrade na grupom dece britanski vojnici "pikaju" loptu, a nekoliko metara dalje na ulazu zatekli smo Velizara

Dancetovica (80), kako veli, najstarijeg stanovnika ovog logora, kako prelistava stare novine.

- U Pristini Srbi nemaju nikakvu bezbednost. Uskraceno nam je kretanje pa ne znam ni kako grad izgleda - kaze Velizar.
- Medjutim, od goreg ima gore. Uskratili su nam socijalnu pomoc, a ovde smo skoro svi teski socijalni slucajevi. Zivim u stanu sa kcerkom i paralizovanom suprugom.

U skolu na "revers"

Zbog svakodnevnih neprilika na sugestiju roditelja, izbegli smo razgovor sa decom, a ima ih ovde, kazu, trinaestoro. Umesto njih govorila je Radojka Raskovic, koja se, posto joj je spaljena kuca i ubijena svekrva u Golesu, "okucila" u ovom vilajetu.

Prica da deca u skolu idu tenkovima i oklopnim transporterima. Vode ih kforovci u Laplje Selo i Gracanicu, a i dovoze ih kuci. Na revers, kao stvari, kaze Radojka i pita engleskog vojnika, koji je do dolaska na Kosmet, kako pricaju, prosao svet: "Da li neko u svetu moze to i da pomisli da decu u skolu odveze tenkom!?"

U drugom delu grada, u staroj carsiji, u Parohijskom domu kod hrama Svetog Nikole, gde je do dolaska Kfora bilo vise od 500 srpskih porodica, ostao je jedino protojerej, otac Miroslav Popadic sa suprugom.

- Rano izjutra, kad najveći deo onih militantnih spava, odlazim u razlicite delove grada, u posetu preostalim parohijanima. Tesko nam je svima. Ostali smo gotovo svi i bez telefona. Crkvi je, medju prvima, prekinuta telefonska linija. Uslovili su mi da platim za jedan mesec 8.000 maraka. Nisam imao novac pa su vezu prekinuli - kaze otac Miroslav.

Od dolaska medjunarodnih mirovnih snaga iz Pristine je proterano vise od 60.000 stanovnika (oko 45.000 Srba i 15.000 Roma, muslimana i Goranaca) broj stanovnika za protekle dve godine u ovom gradu se udvostrucio, pa ih je sada vise od 400.000.

Danas u Pristini zivi 241 srpska dusa.

Najvise ih je bas u ovoj zgradi koja je izgradjena iz fonda JU programa za razvoj Kosova i u starackom domu, gde pedeset i petoro starih zivi u velikoj oskudici.

Polupano "Jedinstvo"

Zbog saobracajnog krkljanca do Pristine se brze stize od Kosovske Mitrovice, koja je udaljena 40 kilometara, nego od kasarne Jugoslovenske vojske, na suprotnom delu grada - Vranjevcu - koji je u medjuvremenu preimenovan i sada se zove Kodra e trimave (Brdo junaka).

Stari saobracajni znaci i putokazi zamenjeni su novim, pa sada, sudeci po tim pokazateljima, svi putevi vode iskljucivo za Albaniju! Raniji putokazi koji su putnike usmeravali ka Nisu, Leskovcu, Podgorici... zamenjeni su novima koji su usmereni ka albanskim gradovima Tirani, Kuksu, Skadru, Dracu, Peskopeji...

Sve sto bi albanske pridosllice, novopecene Pristevce, iz sela Drenice, Laba, Metohije, Bojkoskih planina, Albanije, Makedonije... podsecalo na dosadasnje prisustvo srpske kulture uklonjeno je, polupano ili spaljeno. Ranije popularne kafane i restorani "Lovcen", "Raj", "Tri sesira", "Triverijada", "Gradska kafana"... preimenovani su u "Sciponju", "Tre kapuci", "Rugova", "Zote Olbrajt" (gospodja Olbrajt), "NATO"...

Spomenici Njegosu, ispred Filozofskog fakulteta, Vuku Karadzicu na platou kod Filoloskog fakulteta i Dositeju Obradovicu, ispred Rektorata, poruseni su. Reklamne firme i natpisi preduzeca koji su bili na srpskom jeziku odavno ne postoje. Na zgradi Doma stampe firma "Jedinstvo", jedinog dnevnog lista na srpskom, polupana je (jos se na fasadi razaznaje gde su bila slova ovog dnevnika, koji je u medjuvremenu premesten u Zvecan).

Milan Laketic

Kosmet izbliza: ko kontrolise ekonomiju

PODELA PREMA ZASLUGAMA

Pristina, 10. avgusta Vise od 400.000 Pristevaca, ako se izuzme zanemarujuci broj biznismena, crnoberzijanaca i mafijasa, bivskih celnika teroristicke organizacije UCK, a sada komandnog kadra KZK - zivi na ivici bede. Privreda ne radi, mnoge fabrike i kompanije su ocerupane, demontirane, a oprema prodata, opljackane ili iz jednog kraja dislocirane u drugi.

Tako, na primer, mlinska industrija iz Orahovca po nalogu Hasima Tacija demontirana je i navodno premestena u Drenicu, sa obrazlozenjem da u tom prvoborackom kraju moraju da se zaposle albanski rodoljubi. Medjutim, oprema za preradu zita po italijanskoj tehnologiji, koju je svojevremeno montirao beogradski PKB, nestala je na volseban nacin. Na slican nacin nestale su i mnoge fabrike, industrija stilskog namestaja iz Decana, fabrika armatura iz Podujeva je ocerupana, kao i velik deo industrijske tehnologije u pristinskom "Amortizeru" i "Plastici", koja je poslovala u sastavu kragujevacke "Zastave".

Roba je opljackana ili rasprodata, kao, na primer, visegodisnje zalihe cuvenih metohijskih vina u orahovackom, suvoreckom i djakovickom podrumu. Vinogorja tih krajeva su zapustena i vec tri godine se ne obradjuju, a novog vina i lozove rakije vise nema. Stari proizvodi, ako se i nadju, u medjuvremenu su preimenovani pa vise nema "orahovacke lozovace", vec "raki e rus" (rakija od grozdja), sa novim etiketama na kojima pise "Produkt ov Kosova".

Ono sto nije moglo da se proda ili odnese kuci albanski piromani su zapalili, kao, na primer, "Trepcline" fabrike armature i elektrolize cinka koje su se nalazile u juznom, albanskom, delu Kosovske Mitrovice. Svi "Trepcini" rudnici, Ajvalija, Kishnica, Stari trg, koje kontrolisu Albanci, potopljeni su i dovodi se u pitanje uopste njihov pocetak proizvodnje, pa cak i kada bi se naslo vise desetina miliona dolara za ozivljavanje ovog dela "Trepce".

Podela prema zaslugama

Posle privrednog raspada jedino sto je preostalo bili su trgovina i ugostiteljstvo, kamen spoticanja medju albanskim teroristima. Nakon odlaska jugoslovenskih snaga bezbednosti, na Kosovu i Metohiji se vodi pravi rat izmedju bivskih komandanata koji kontrolisu hotele, lokale, sverc duvana, droge, belog roblja, javne kuce, trgovinu naftom i naftnim derivatima...

Ugostiteljsko preduzece "Sloga" iz Pristine, koje raspolaze sa sezdesetak lokala, dva hotela ("Grand" i "Bozur") postalo je porodicno vlasnistvo hrvatskog generala Agima Cekua, inace komandanta Kosovskog zastitnog korpusa, kojima upravlja njegov rođjak, bivsi student Rijeckog sveucilista.

Celnici bivseg UCK, odnosno sadasnji komandni kadar KZK, medjusobno su podelili, prema zaslugama, drustvenu imovinu na Kosmetu i kontrolu poslova. U toj svojevrsnoj raspodeli najbolje su se snasli pripadnici "Elitnog teroristickog pokreta FARK" (Oruzana formacija Republike Kosovo) koji je finansirala vlada Bujara Bukosija u egzilu.

Sulejman Selini, sadasnji komandant Kosovske garde pri Kosovskom zastitnom korpusu, kontrolise drogu i prostituciju, a familija Rustema Mustafe, zvanog komandant Remi, preorijentisala se na trgovinu hranom (mesnim, mlecnim i proizvodima od zitarica iz Madjarske). U pristinskom predgradju Vranjevac porodica Mustafa izgradila je magacinski prostor sa rashladnim uredjajima, kako se tvrdi, na tri nivoa ispod i sest iznad zemlje.

Ostatak, obican svet, bez znacajnijeg teroristickog pedigreea, zivi od sitnog sverca, socijalne pomoci ili od pomoci koju dobija od rođjaka koji rade u inostranstvu.

- Sve je postalo luksuz, od pijace vode, koje vise nemamo nego sto imamo, preko struje, koju nam i sada iskljucuju sest sati dnevno, do telefoniranja - prica nam Bekim, pravnik, koji zivi u mesovitom braku, a i sam je, kako rece, dete mesovite bracne zajednice. Majka mu je iz Dervente a otac Albanac, rodnom iz okoline Peci.

- Mesecna primanja imaju jedino oni koji su uvrsteni u budzet UNMIK-a, a to su zaposleni u medjunarodnim organizacijama kao prevodioci, policajci u kosovskoj policiji, pripadnici Kosovskog zastitnog korpusa, i odnedavno zaposleni u opstinskoj administraciji. Onaj deo stanovnistva, vise od 90 odsto, koji nije obuhvacen budzetom UN, prepusten je ulici, pa je porast kriminala neminovan.

Namirnice iz Slovenije

- Cene prehrambenih artikala kada bi bile i deset puta nize pri nikakvim primanjima bile bi nam previsoke. Litar alpskog mleka, koje stize iz Ljubljane, kosta 1,15 maraka, a kilogram pileceg parizera, iz Ptuja, oko 9 maraka.

Zbog ratnog stanja u Makedoniji hrana koja se u ove krajeve dopremala iz Bugarske, Turske i Madjarske, vec je deficitarna. Trgovci su se - prica nam sagovornik - u medjuvremenu snasli i preko barske luke i Crne Gore dopremaju namirnice iz Slovenije.

Medjutim, snabdevanje ovog trzista i dalje je najvece iz centralne Srbije i Vojvodine. Poreska taksa UNMIK-ove administracije na robu koja stize na Kosmet naplacuje se, kako nam kaze Bekim, na osnovu potvrda koje trgovcima izdaje jugoslovenska kancelarija za saradnju sa UN u Gracanici. Veze albanskih preduzetnika sa srpskim biznismenima, sudeci po brojnim poslovima, u velikom su usponu. Posto je kosovska mobilna telefonija izuzetno skupa, jer se telefonira preko Monaka, vlasnik "Salba tringa" Gazmend Pruti iz Pristine razvio je posao sa beogradskim "Mobtelom".

Ova nasa kompanija u pruzanju telefonskih usluga na Kosovu uziva primat. Pristupa se novim uslovima poslovanja, pa se vauceri i mobi-klik kartice namenjene kosovskom trzistu stampaju iskljucivo na albanskom jeziku, i inkasiraju u markama.

Milan Laketic

Na administrativnoj liniji na Kosovu i Methiji

SKIJAKER OTVORIO TUNEL SARPELJ

Donje Jarinje, 9. avgusta Na administrativnoj liniji Kosmeta sa centralnom Srbijom, u Donjem Jarinju, danas je general Torsten Skijaker, glavnokomandujuci severnog sektora Kfora zvanicno otvorio tunel Sarpelj, na kome su radovi zapoceti krajem jula. Ukupna vrednost radova koje je finansirala vojna misija UN za Kosmet iznose 325.000 nemackih maraka - rekao je Torsten Skijaker, uz napomenu da su radove na sinskom delu izveli francuski inzenjeri, a za gradjevinske radove bili su zaduzeni makedonski zeleznicari.

- Ponovo smo svedoci nasilja na Kosmetu. Medjunarodna zajednica nece imati razumevanja za pocinitelje bilo kakvog nasilja gde su Kfor i UNMIK zaduzeni za bezbednost i sigurnost gradjana u juznoj srpskoj Pokrajini. Ovim tunelom i ponovnim uspostavljanjem zeleznickog saobracaja sa centralnom Srbijom, na Kosmetu treba da se uspostavi i normalizuje komunikacija medju ljudima. To je jedini uslov za stabilnost situacije na Kosmetu - kazao je Skijaker i dodao: "Nadam se da ce po zavrsetku sanacije mosta, gde radove izvodi srpska strana, a u neposrednoj je blizini tunela, uskoro ponovo proraditi zeleznicka veza Beograda sa Kosovom, Makedonijom i dalje za Grcku", zakljucio je Skijaker.

On je situaciju na Kosmetu ocenio dobrom, rekavsi da je u poslednjih nekoliko dana bilo nekoliko manjih incidenata, ali nije zeleo da komentarisuje pitanje srpskih novinara da li su to mali incidenti u Gracanici i Podujevu.

- Situacija u Makedoniji je veoma napeta. Medjutim, pokrenuta politicka inicijativa da se mirnim putem rese nastali konflikti, nadam se da ce uroditi plodom, konstatovao je norveski general Torsten Skijaker, na otvaranju tunela Sarpelj. Danas su prvi put na administrativnoj granici Kosmeta sa centralnom Srbijom bili i albanski novinari iz Kosovske Mitrovice i Pristine.

B. Radomirovis

Americko svedocenje o situaciji u juznoj srpskoj pokrajini

ZAKONI ZAIBILAZE KOSOVO

Vashington, 10. avgusta (SENSE) Ni u fazi sveopsteg avgustovskog razlaza zbog godisnjih odmora, balkanske krize ne izlaze iz fokusa americke politike i javnosti. Predsednik Bus se oglasio sa svog ranca u Teksasu povodom akcija Haskog tribunala i makedonskih sukoba, ambasador u Ujedinjenim nacijama Kaningem govorio je u Savetu bezbednosti o daljim izazovima u nastojanju da se stabilizuje situacija na Kosovu, a iz Stejt departmenta se, bukvalno, svakog dana emituju razna saopstenja i upozorenja povodom eskalacije krize u Makedoniji. Sva ta reagovanja, medjutim - bez obzira

na svoj politicki znacaj i potencijalni uticaj - ostala su, bar u jednom trenutku, u senci jednog novinskog reagovanja izvesnog Majkla Klinton, penzionisanog policajca iz Rokvila u drzavi Merilend. U otvorenom pismu javnosti, preko "Vasington posta", pomenuti Klinton je jednostavnim recima i sa vrlo jasnom porukom ukazao na to zasto "vladavina zakona zaobilazi Kosovo", gde je on, donedavno, proveo godinu dana na poslovima pripadnika medjunarodnih policijskih snaga, koje su u nadleznosti civilne uprave UN.

"Bio sam i ostao frustriran odsustvom spremnosti, pre svega visokih predstavnika UNMIK na terenu, da se uspostavi pravosudni sistem u koji bi svi Kosovari mogli da imaju poverenja. Ujedinjene nacije i medjunarodne mirovne snage pod vocstvom NATO, poznate kao KFOR, trosile su, cini se, najveći deo vremena u nastojanju da jedni na druge prebace odgovornost za odsustvo napretka na tom terenu", navodi Majkl Klinton na pocetku svedocanstva o zbivanjima u kojima je ucestvovao ili bio ocedidac u svojstvu pripadnika istraziteljske jedinice u americkom sektoru na Kosovu.

"Recimo, bekstva zatvorenika ne predstavljaju nikakvu novost u kampu Bondstil, bazi americkih pripadnika KFOR. Januara 2000. odatle su pobegla cetiri zatvorenika, ukljucujuci jednog od mojih, kome je predstojalo sudjenje za pucjavu u jednom srpskom kaficu, u kome je jedna osoba poginula a deset je povredjeno. Dobio sam pouzdanu informaciju da je ubica pobegao u Makedoniju. Niko od predstavnika UNMIK niti KFOR, cini se, nije bio zainteresovan da taj begunac bude priveden pravdi. Porodici ubijenog ja sam bio obecao da ce pravda biti izvršena i to je za mene bila veoma gorka pilula koju sam morao da progutam".

Prema Klintonovim recima, predstavnici UNMIK i KFOR krajnje su uzdrzani u razmeni informacija vezanih za istragu o zlocinima nad civilnim stanovnistvom na Kosovu. "To je, medjutim, sasvim razumljivo - narocito kad je KFOR u pitanju - imajući u vidu da se brojni pripadnici nekadasnje OVK (Oslobodilacke vojske Kosova), kao i njihovi simpatizeri, nalaze sad u sastavu policijske sluzbe Kosova ili rade u nekoj od sluzbi UNMIK", navodi ovaj doskorasnji clan americkih istraznih organa na Kosovu.

"Tokom mog sluzbovanja sreo sam mnoge Kosovare, Albance i Srbe koji zele mir i koji su pokazali na delu da je moguće ostvariti multinacionalno Kosovo. Medjutim, dok UNMIK ne pokaze svim Kosovarima da ce pravda biti brza i sigurna, niko od lokalnih albanskih i srpskih gangstera nece ozbiljno shvatiti price o vladavini zakona i kaznjavanju odgovornih", zakljucuje Majkl Klinton u pismu "Vacington postu".

S. Pavlovic

Iz udruzenja Srba iz Hrvatske

POZIV NA REGISTRACIJU ZA IZBORE

Udruzenje Srba iz Hrvatske poziva sve izbegle i prognane Srbe iz Hrvatske, koji su nakon egzodusa 1995. godine ziveli na Kosovu i Metohiji, da se odazovu registraciji biraca na Kosmetu.

"Obracamo se svim regionalnim i zavicajnim udruzenjima, izbjeglickim odborima i drugim asocijacijama da se povezu sa opstinskim povjerenicima za izbjeglice i ostvare saradnju sa regionalnim timovima i izvrse registraciju za predstojeće izbore. Registraciju mogu izvršiti preko izbjeglicke legitimacije u mjestima sadasnjeg boravka", navodi se u jucerasnjem saopštenju ovog udruzenja.

PRVI GENOCID DOZIVELI SRBI U SLAVONIJI

Krizni stab opcine Slavonska Pozega izdao je 29. oktobra 1991. naredbu da se gradjani (a to su Srbi, dodaje Guberina), sa celokupnom imovinom i stokom isele sa podrucja Oblakovca, Vucjaka, Cecevca i ostalih nabrojanih sela u roku od 48 sati.

- To je bio prvi genocid i pre nego sto je poceo rat. Srbi su proterani sa svojih ognjista i kuce su im spaljene na teritoriji republike Hrvatske dok je jos postojala SFRJ - kaze Guberina, navodeci ovaj primer iz knjige "Zlocin je zlocin precutati", u kojoj su dokumentovani ratni zlocini, genocid i druga stradanja srpskog naroda u Hrvatskoj i BiH tokom 1991. i 1992. Motel "Bil Klinton"

Na putu Kosovska Mitrovica - Kosovska Vitina, dugom 112 kilometara, izgradjene su 53 nove benzinske pumpe. Na istom putnom pravcu "nikla" su i 44 motela i hotela sa zvučnim imenima: "Las Vegas", "Avijano", "Bil Klinton", "4 kauboja"... Na ovom putnom pravcu otvoreno je 86 auto-servisa. Na kosmetskim drumovima prava je retkost da neko vozi automobile proizvedene u Kragujevcu. Najcesce se voze "audi", "pasati", "opeli", "fijatova" vozila, francuski automobili.

U kom pravcu deluju jos uvek mocni politicki lobiji na Zapadu

ROBERTSONOV ODGOVOR PATRIJARHU PAVLU

Generalni sekretar NATO-a Dzordz Robertson pismom je obavestio patrijarha srpskog Pavla da je njegov licni sekretar Piter Fejt obisao 13. jula manastir Matejce kod Kumanova i da je ustanovio "da je manastir spolja neostecen, ali da je untrasnji inventar uklonjen ili zapaljen".

Patrijarh Pavle je 27. juna uputio pismo Robertsonu sa zahtevom da se od unistavanja zastiti manastir Matejce kod Kumanova, istice se u saopštenju Informativne sluzbe Srpske pravoslavne crkve.

Generalni sekretar NATO-a u svom pismu naglasava da je selo u kome se nalazi manastir "snazno poruseno kao rezultat teskih borbi izmedju albanskih naoruzanih grupa i makedonskih snaga u junu".

Robertson je u svom pismu dodao da NATO "pridaje veliki znacaj ocuvanju verskih svetilista svih evropskih kultura".